

უმაღლესი გაცათლაგა

**ვიღეთ უნივერსიტეტის მამოსავალი სტუდენტზე
მიბმული, სწავლების ხარისხი გაღიალი ვერ იქნება**

ლატი თვალაზაბეჭილი

დღეს ჩვენს სტუმართან, საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტის დოკტორობანთა და მაგისტრანთა ინ-ტერდისპრინიული სასცენატო კვლევითი კლასსტროს ხელმძღვანელთან, პროფ. მამუკა გრიგორიშვილთამ უგალდეს განათლებაზე ვისაუბრებთ. განათლება, ზოგადად, სახელმწიფო პრიორიტეტებს შორის, ერთ-ერთ მთავრი პრიორიტეტად სახელმძღვანელო არის საინტერესოა, რეალურად რა ვითარება პრიორიტეტულ განათლების სისტემაზე, უგალდესი განათლების მიმართულებით – რამდენად აკადემიური და სართულ უნივერსიტეტებში სწავლა-სწავლებისა და კვლევის ხარისხი საერთაშორისო სტანდარტებსა და მოთხოვნებს, არის თუ არა უზრუნველყოფილი კადავისური თავის უფლება და უგალდესი საგანგანობრივო დაცვისაუზრეგის ავტორობის. კანონმდებლობით ეს ყველა ფაქტი გარემონტირებულია, მაგრამ ერთია, რა ცირკი კანონი და მორჩა, რა ვითარება კულტურას. საუკრისას ჩართული უმაღლესი განათლების სისტემისთვის სასიცოცხლეოდ მიზნები ხელმძღვანელი მართვისათვის. გთავაზოგათ ამ თავისი მოყვება მიზნიდვას.

ରାତିରୀମ କେବ ମୁଖ୍ୟାନ୍ତକୁ ନିର୍ବନ୍ଦିତ

უმაღლესი დაცვასაგულებების ავტონომია

ჩრდილოევროპულ სოციალურ სახელმწიფოებში, სადაც სახელმწიფო, ფაქტობრივად, 100%-ით აფინანსებს უზივერსიტეტებს, მის აკადემიურ საქმიანობაში არ ერევა. ამ ოვალსაზრისით, მათ რეალური ავტონომიურობა აქვთ, მაგრამ ჩემთან როდესაც სახელმწიფო საერთოდ არ აფინანსებს, მაგრამ ცდილობს, მაქსიმალური კონტროლი დაუწესოს, გარკვეულ შეზღუდვებით, ავტონომიაზე საუბარიც კი ზედმეტია. ფორმალურად ითვლება, რომ რეგულორის არჩევნები ან სხვა გადაწყვეტილებები ავტონომიურად მიიღება, მაგრამ რეალურად ასე არ არის.

კიდევ ერთი ძალანა მნიშვნელოვანი მომენტი – როგორც წესი, ევროპულ ქვეყნებში განათლების მინისტრი ყოველთვის აკადემიური წრის წარმომადგენელია, კარგი გამოცდილება აქვს მიღებული აკადემიურ სივრცეში. ჩვენი მინისტრები ძირითადად ამ მოთხოვნებს ვერ აკმაყოფილებენ. დამოუკიდებლაბის მოპოვების შემდეგ, მეტ-ნაკლები წარმატებით, განათლების მინისტრებმა გარკვეული ღონისძიებები გაატარეს, მაგრამ ვერც ერთი მთავრობის ძროს, ვერც ერთმა სისტემაზე შექმნა (და არც შეეძლო, იმტერი, რომ ამის კომპეტენცია არ ჰქონდა) უმაღლესი განათლების სტრუქტურადა სისტემა. რეფორმას ეძახანა ხელფასის მომატებას, რეალურად ეს არის ღონისძიება და არა რეფორმა. რეფორმა იქნება მაშინ, როდესაც ჩვენის სტრუქტურა, ჩვენი კანონმდებლობის გათვალისწინებული, ევროპულ სისტემას და ევროპულ სტრუქტურას დაემსგავსება. ჯერჯერობით, ეს არ გვაქვს და არც არაანაირი მცდელობაა ამის რომც იყოს მცდელობა, ამის გასატარებლად კომპეტენცია არ ყოფილია არც ერთ დონეზე, არც სამინისტროს და არც შესაბამისი საპარლამენტო კომიტეტს – ეს მუდმივად ასე იყო.

უმაღლესი დაცვისა და განვითარების მინისტრის მიერ გამოყენების შესახებ

❖ სახელმწიფო უნივერსიტეტი ნიშანავს, რომ სახელმწიფო ან მთლიანად, 100%-ით, აფინანსებს უმაღლეს განათლებას და შესაბამისად, უნივერსიტეტებს (თავის კვლევიანად, სწავლებიანისად-სწავლიანად) ან საბაზისო ფულს აძლევს და შემდეგ უკვე სხვადასხვა ფონდებიდან, ორგანიზაციებიდან ან ფირმებიდან ხდება თანხის მოზიდვა იმ საჭიროების მიხედვით, რომელიც აქვს უნივერსიტეტებს და რომელიც წარმატებულია. საბაზისო დაფინანსება, ერთ-ერთი მთავარი კომპონენტი, ყველას აქვს. რას ნიშანავს საბაზისო დაფინანსება – უნივერსიტეტის პროფესურა და ძირითადი თანამშრომლები საბაზისო ხელ-

Հյասթ ուղարկեց Տաթևի մատուցությունը և գումարը 2 000 լարով բարեկարգ է համարվում:

❖ რაც შეეხება კერძო უნივერსიტეტებს, აյ ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ფინანსური სახსრები მოდიფიცეს კერძო სეგმენტი დან (ბიზნესი, ფონდები, ორგანიზაციები და ა.შ.), სახელმწიფო კი არ უნდა აძლევდეს მათ ფულს, სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბის მსგავსად; თუმცა, შესაძლოა მათ სახელმწიფოსგანაც მიღონ გარკვეული სახსრები, ეს იმაზეა დამოკიდებული თუ რა დენადა დაწინაურებული ესა თუ ის კერძო უნივერსიტეტებზე გარკვეული აკადემიური მიმართულებით და რა პრიორიტეტი აქვს სახელმწიფოს. დასავლური კერძო უნივერსიტეტები ვინარ კერძო პირის ან შპს-ს კუთვნილება კი არ არის, არამედ ეს არა აკადემიური გაერთიანება, რომლის დაფინანსების წყარო კერძო სექტორიდან შემოღის, სხვა არაფური. ის მახინჯი სახე, რა ჩვენთან არის – შპს (მრი უნივერსიტეტია გამონაკლისი – აგრძელებული და ჯიპა), იმთავითვე, მოგვებაზე ორიენტირებული ბიზნესი მოგვებაზარისაა, შესაბამისად მათ არ აინტერესებით აკადემიურ სარისხი, არამედ მხოლოდ ფინანსური მოგვება.

კერძო უნივერსიტეტებში, სამწუხაროდ, რეალური აკადემიური კვლევა არ არსებობს (შეიძლება გამონაკლისი იყოს აგრძელებული უნივერსიტეტი). თუ სადმე არის კვლევა, ეგეპ არასაბო თავითონობის დონეზეა გაკეთებული, დაბალი ხარისხის რაოდ დენობრივი, სოციალური ან მშაგავის ტანის კვლევები. არ ერთ უნივერსიტეტს, ე.წ. კერძოს, არ აქვთ კულტურითი ბაზა, გარე კულტურული კონტაქტები არ არის დარღვეული და არ არის მიზანი.

და აგრარულისა და არც ახატერესებთ, პორდაპირ უხდა ითქვა
როდესაც სასწავლო დანერებულება ირქმევს უნივერსიტეტს დ
აქებს ერთი ან ორ ფაკულტეტი, ეს უკვე სრული აბსურდია. ე
არის ე.ნ. კოლეჯი იმ კონკრეტული მიზანთ ითვლებით, მაგალი
თად, გვაძლევთ ტექნიკოლოგიებისა და ბიზნეს ადმინისტრირების
უნივერსიტეტი. შესაბამისი ან შემთხვევში ორ დარგი გაქვდება
და თან ბიზნეს ადმინისტრირება – უძრალოდ ფულის გასაკეთებელი
ბეჭის სახელია, იმიტომ, რომ აკადემიური საფუძვლები ბიზნეს
ადმინისტრირებაში არაფერო დგენს. ევროპულ ქვეყნებში ეს კო
ლეჯების სასწავლო პროგრამაა, რომელიც, მაქსიმუმ, 1 ან 2 წე
ლი გრძელდება, რომ შესანავლონ ტექნიკური მხარეები და გა
მოვიდნენ ბანკის მენეჯერები ან ოფიცრები, ანუ ტექნიკურ
პერსონალი. დიდობლად, ეს ეხება ტურიზმის ფაულობეტსა
ტურიზმისთვის დოქტორანტურის საფეხური ისეთი აბსურდია
რომ ამის იქით არაფერია. ეს არის, უძრალოდ, როგორც კერძ
ისე სახელმწიფო უნივერსიტეტებისთვის დაფინანსებას მოპე
ვების შესაძლებლობა, რადგან სხვა შანსი არ აქვთ. კერძოს შე
თხვევაში იმიტომ, რომ შპს არის და აინტერესებს მხოლოდ მი
გება, სახელმწიფოს კი ეს ფაკულტეტები იმსახურების სტანდებ
რომ აკადემიური ფაკულტეტები შეინახოს, რომელზე
მოთხოვნა არ არის. ეს არის ჩვენი დღევანდელი რეალობა.

სწავლა-სწავლებისა და კვლევის ინტერაცია

კომუნისტების დროს, გაყიდვილი იყო – მეცნიერებათა აკადემია, რომელიც კვლევაზე იყო ორიენტირებული და საუნივერსიტეტო სივრცე სადაც თითქმის მხოლოდ სწავლება იყო, თუმცა პა ბერი ცნობილი მეცნიერი, პროფესორი, კათედრის გამზუნივრისიტეტში კვლევებს ატარებდა. საბჭოთა პერიოდში სახეცვლილი პრუსიული სისტემა მუშაობდა. როცა დაფუძნდებოდა მეორის საზოგადოება (ომის შემდეგ მაქს პლანკის საზოგადოება დაერქვა), იქ თავმიყროლი იყო ელექტრო და ექსლენტები კვლევები. ახლა მაქს პლანკის საზოგადოებას, რომელსაც 80-ზე მეტი კვლევითი ინსტიტუტი აქვს და ყველა ექსელენტი ის სტიტუტია, ყველა მიმართულებით ყველა დარგში (ძირითადად ტექნოლოგიები, იურიდიული, ეკონომიკური, ჰუმანიტარულ ნაკლებად), უფრო მეტი მჭიდრო კავშირია უნივერსიტეტთა თუ ადრე მაქს პლანკში შეიძლებოდა, რომ მისი ხელმძღვანელა არა უნივერსიტეტის პროფესორი, არამედ, უბრალოდ, კვლევარი ყოფილიყო, ახლა აუცილებელია, რომელიმე უნივერსიტეტის პროფესორი იყოს და არა მარტო გერმანიის. მიუხედავად იმისა, რომ ეს ინსტიტუტები გერმანიაშია, პროცესი ინტერნეტით გადასახლდებოდა და პროფესორები მსოფლიოს სხვადასხვა უნივერსიტეტებიდან არიან, შესაბამისად, ამ კვლევის პროდუქტი ხელმისაწვდომია კვლევაზე ინტერესის მისა, რომ ეს ინსტიტუტები გერმანიაშია, პროცესი ინტერნეტით გადასახლდებოდა და პროფესორები მსოფლიოს სხვადასხვა უნივერსიტეტებიდან არიან, შესაბამისად, ამ კვლევის პროდუქტი ხელმისაწვდომია კვლევაზე იმ უნივერსიტეტისთვის და ქვეყნის თვის, რომელიც ამ კვლევების მონანილეა. პლუს, მათ აქვთ უკვე უფლება, რომ კვლევით პროცესში თვითონ მოიზიდონ კვლებაზე კარგი დოქტორანტები და მაგისტრანტებიც კი, და ვთქვათ, სადოქტორო და სამაგისტრო დისერტაცია მაქს პლანკის ინსტიტუტში მომადგენდეს, თუმცა, დაცვები იმ უნივერსიტეტში ხორციელდება, საიდანაც სტუდენტები არიან. სწავლის ბის, კვლევის და სწავლის მეცნიერი ინტეგრაცია ძალიან მნიშვნელოვანია შემდგომი განვითარებისთვის.

ବେଳେ କାହାର ପାଇଁ କାହାର ଲାଗୁ ହେବାକୁ ବିନ୍ଦମୀ କରିବାକୁ ପାଇଁ

ევროპაში, უნივერსიტეტებში ახალი სტრუქტურული ერთობები იქმნება, ე.წ. წარმატებული კლასტერები, კონკრეტულ დარგში კონკრეტული მიმართულებით. ძირითადად, ამ ცენტრი ინტერდისციპლინურ კვლევაზეა გაცემული და სხვადასხვა დარგის წარმომადგენლები, რომლებსაც საერთო შეხების წერტილი აქვთ რომელიმე კონკრეტულ თემასთან, მაგრა ლითად, ასეთი თემა შეიძლება იყოს სოციალური სახელმწიფო როგორც ინტერდისციპლინური თემა, რომელიც ბევრ დარ

గంభీరంగ మిమారంతుల్లేదాస ఆగ్రహిణ్యేడస. అమిసటాన్ క్వల్యేజాశి శ్చేషి-
ణ్యేదా కొరంతుల్లేది ఇప్పుక్కే నొర్కిసట్టేబి, ఇస్త్రంగిపోస్టేబి, ఫ్యాలం-
సొఫ్ట్‌వేర్ బి, సోపింగ్‌లంగ్‌బి, రా తమ్మా జ్ఞండ, క్రాంబోమిసట్టేబి డా
ఎ.పి. శేసాబామిసాడ, క్వల్యేజేబిచ జ్ఞంర్ జ్ఞండామ్హ్రుర్ డా
సర్చ్‌ప్రయోజించి. రండ్‌ఎసాచ క్వల్యేజా క్లాసట్టేరిసి ల్యంక్చేచి కెడ్ఫేబా,
ఉనొవ్వేర్ సిట్రేట్‌బి, టాపమ్పుర్ లింపి అరొసి క్వాల్యూథి కొరంబాట్టుల్లి
పరమ్పుర్ సెంట్రోబి. రంగంర్ చ న్సెసి, తింటోప్పుల ఉనొవ్వేర్ సిట్రేట్సి ఏ-
రంపాశి, దింరింతాఫాడ, 3-4 క్లాసట్టేరిం ఎంపిస. ట్యూమిచా, అరొసి గామో-
నాజ్యాలిసి ఉనొవ్వేర్ సిట్రేట్‌బి, రంపిల్లేబిచ మిటల్సాన్సాడ ఏ.చి. ఏస్‌ఎ-
ణ్యేబి నొంచించిపోవా జ్ఞంపంబేబి; గ్లోబ్‌స్టోర్స్, రంపి అం త్రిపిసి ఉనొ-
వ్వేర్ సిట్రేట్‌బిచ ప్యాపేలా డార్గంబోర్ వి మిమారంతుల్లేదా జ్ఞంల్లేస
ఫంక్చేబా గాంగోంతార్మేధుల్లి. ఎం మింతాగారి ఎక్స్‌చెంట్రి మింతాశ్చే, రంపి
సెన్సాప్లేబా డా క్వల్యేజా కెడ్ఫేబా అరొ సాగాంచ్చే టార్మిన్‌ట్రింక్‌బ్యుల్లాడ,
మాగాలింపాడ, ఇస్క్రంగించి ఇస్సెన్‌వ్యాలి డాంప్యుబ్యుల్లి క్విసి శాంచించాన
ఫల్ఫమ్మి, అరొమ్మే జ కొన్‌క్రూర్ ట్రిచ్చ ట్యూమాథ్చే టార్మిన్‌ట్రింక్‌బ్యుల్లాడ,
రంప్యెల్సాచ డిండి రైల్వేజాంక్షింబా, సాథంగాధార్మిబోర్ వి డా ఆక్యాడ్-
మించి మింశ్చెన్‌ల్లంబా ఎంజ్సి. అం క్వల్యేజిస సాచ్చుప్పేచ్చుల్చే కెడ్ఫేబా శేఘ-
ణ్యే సెన్సాప్లేబాచ, గ్లోబ్‌స్టోర్స్, అం ఆశాల్చి క్వల్యేజిస శేఫ్ఫేగి నొర్కిగ్గుబా సాసెన్సా-
చ్చు తరంగ్‌ప్రెసిమి, రంగంర్ చ ఆశాల్చి క్వురొక్పుల్లుమి. సాక్షాత్కార్వ్యాల్మింపి,
జ్ఞానప్రాప్తింపిత, అమిసి నుంసాబిచ గ్రా అర అరొసి మింటమ, రంపి, జ్ఞాన ఏ-
టి, క్రొన్ సాశ్చేలమ్మింపి ఉనొవ్వేర్ సిట్రేట్చి రైల్వ్యూరాడ అర అరొసి సా-
శ్చేలమ్మింపి ఉనొవ్వేర్ సిట్రేట్చి, మింటమ, రంపి, రంగంర్ చ విట్చేవి,
ట్యాఫ్టింబోర్ వి, సాశ్చేలమ్మింపి అరొప్పుర్ సి అంల్చేవి, మార్కిం ఆక్రమి-
రంల్చుబి డా మాతి శ్చేమంసాగాల్చి, దింరింతాఫాడ, స్ట్రుఫ్యూన్‌ట్రేబిసి గా-
ండాశాబించి. అమింటి సారొసిబి, విండ్ర్ జ్ఞంవ్వేర్ సిట్రేట్చిసి శ్చేమంసా-
గాల్చి సిప్పుఫ్యుంక్చుచ్చే మింపుల్లి, మాల్చాల్చి వ్యో నొంచేబా. ప్యాపేలా ఉనొ-
వ్వేర్ సిట్రేట్చి, గామంబాక్లుసిబి గార్ఫాడ, మింతాశ్చే ఎక్స్‌చెంట్రిగ్‌బ్యుల్లి,
రంపి క్లోరింబా అర గాంగుప్పా సిప్పుఫ్యుంక్చి, రంగంర్ చ ప్యుండిం అర ఉనొ-
డా ఇప్పుసి, మింటింబి, రంపి అమిం జ్ఞంల్సి కార్గావ్యేబి. శేసాబామిసాడ, గ్లోబ్‌స్టోర్స్
ఉనొవ్వే మించి గాంగోంక్షింబా, రంపి సారొసిబి వారండ్చుబి.

კვლევითი კომანდოს წარაჭრები

საქართველოში, არ არსებობს არც ერთი ადგილობრივი ფონდი ან დაწესებულება, გარდა რუსთაველის ეროვნული ფონდისა, რომელიც კვლევით კომპონენტს წაახალისებს. რუსთაველის ფონდი ისეთი სტრუქტურით არის წარმოდგენილი, რომ რეალურად, კვლევაში რომელიმე სეგმენტის ან მთლიანად აკადემიური სივრცის წაახალისება არაა ირად ან შეუძლია. ერთი მხრივ, პენსიონისტთა გამცემი როგორიზაციადაა ქცეული და, მეორე მხრივ, გასცემის გრანტებს (როგორც ჩვენთან წარმოუდგენიათ გრანტები). ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებებში გრანტები, ძირითადად, არარელევანტურ თემებზე გაიცემა და თანაც თანხის რაოდენობა, წელიწადში, ძალიან მცირეა. ძირითადად, სამწლიანი პროექტებია და სამწლიანი კვლევა არ, ევროპული გაგებით, სასაცილოა, როგორც წესი, 5 წლიდან და ზემოთ იწყება. ნამდვილი აკადემიური კვლევის სივრცის 3 წელი შეიძლება მხოლოდ საწყისი ფაზა იყოს, თანაც – 60 000 ლარი წელიწადში, სერიოზული კვლევითი თემა რომ ჩამოყალიბდეს, ეს პრაქტიკულად ჰუმანიტარული დახმარების მსგავს უფროა. სამეცნიერო ფონდი, თავისი პრინციპით, ვერანაირად ვერ აქმაყოვთ ილებს იმ ევროპული ფონდების მოთხოვნებს, რომლებიც სამეცნიერო კვლევის ხელშემწყობა არიან. ალბათ გამოჩენებიან ადგომატები და ჩამოასხელებენ, რამდენი წარმატებული პროექტი იყო, რამდენი ადამიანი დასაქმდა, მაგრამ აქედან რეალურად პროექტების 90% არარელევანტურია და დაბალი დონის კვლევებს წარმოადგენს. რეალობა ის არის, რომ ამ ფონდის სტრუქტურა ძალიან მოძველებულია.

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ხშირად გაიგონებ, რომ გარკვეულ დარგებზე ბაზარზეა მოთხოვნა. შეუძლებელია, აკადემიური სისტემა მთლიანად ბაზრის მოთხოვნებს ექვემდებარებოდეს, გარკვეული დარგები, რა თქმა უნდა, მოთხოვნადია და ყურადღება უნდა მიეკცეს, მაგრამ, მაგალითად, ბაზრის მოთხოვნა არასოდეს ყოფილა გერმანიაში ფილოსოფია, მაგრამ ყოველთვის პრიორიტეტია. ბაზრის მოთხოვნა, მთელ მსოფლიოში, არსად არ არის ეგვიპტოლოგია, მაგრამ არსებობს ასეთი ფაკულტეტი და ეს ნიშავს, რომ შენ აკადემიურად ძალიან განვითარებული ხარ. ისე-ვე, როგორც რეალურად ბაზრის მოთხოვნა ვერასოდეს ვერ იქნება კვანტური მექანიკა, მიუხედავად იმისა, რომ იგი თანამედროვე ტექნოლოგიების განვითარების საფუძველია. ბაზრის მოთხოვნა ერთია, მაგრამ ამის გამო ამ ფაკულტეტების და მიმართულებების არ მხარდაჭერა კიდევ მეორე პრობლემაა. ერთი, რომ შენ კულტურულ დონეს აჩვენებ, როდესაც მხარს უჭირ ისეთ დარგებს, როგორიც არის, ვთქვათ, ეგვიპტოლოგია, ასიროლოგია, სიძველეთმცოდნეობა, კულტურული ანთროპოლოგია და სხვა, მეორე მხრივ, როდესაც ინარჩუნებ ისეთ დარგებს, როგორიც არის ბირთვული ფიზიკა, კვანტური მექანიკა, ბიოლოგიის ახალი თანამედროვე დარგები ან კვლევები ხელოვნურ ინტელექტში, ეს იმას ნიშავს, რომ შენი ქვეყნის განვითარების მომავალი განტერესებს. ამ ყველაფერს უნდა გადალაგება და სათანადო სისტემის შექმნა.

ବେଳିପତ୍ର ଓ ମାନ୍ୟମାନ୍ୟ

ევროპული სისტემის შესაბამის კანონმდებლობაზე დაფუძნებული თანამედროვე სტრუქტურისა და სისტემის გარეშე, როგორც იტყვიან, „ვიბუქსავებთ“ ერთ ადგილზე, შეიძლება იყოს პატარ-პატარა მიღწევები, მაგრამ რეალური, საგრძნობი წინსვლა არ გვექნება. დღემდე, ყველაზე წარმატებული განათლების მინისტრი, გარკვეული თვალსაზრისით, აღბათ ალექსანდრე ლომაია იყო – აღმოფხვრა კორუფცია მისაღებ გამოცდებზე. კი, ბატონი, მაგრამ ეს არ ყოფილა სტრუქტურული ცვლილება, ეს იყო ღონისძიების გატარება. საქართველოში,

უაღლესი განათლება

სამწუხაროდ, ამას ვერ ვარჩევთ.

ხშირად ვიმეორებთ – ეროვნული განათლების სისტემა. რა არის ეს ეპოქული განათლების სისტემა? სხვა არავრობა, თუ არა, ავტომატურობაზე დაფუძნებული უმდლესი დაწესებულება. რატომ არის საჭირო მინიჭდამაინც ავტონომიურია? ჯერ კადევ კანტის ცნობილ ტექსტში – ფაკულტეტებს შორის კამათი – არის ლაპარაკი იმაზე, რომ უნივერსიტეტები უნდა იყვნენ დამოუკიდებელი და სახელმწიფო არ უნდა განსაზღვრავდეს მათ ფუნქციონირებას. აკადემიური სივრცე თვითონ უნდა ადგენდეს იმ საჭიროებებს, აკადემიურ მიმართულებებს, რაც სტირდება. არასწორია გარკვეული სოციალური სისტემის, ამ შემთხვევაში, განათლების სისტემის მორგება პიზნების ან პოლიტიკის ინტერესებზე. თუ უნივერსიტეტებს დამოუკიდებელი მუშაობის შესაძლებლობა არ მიეცი, ეს დაანგრევს განათლების სისტემას. ამის შესაძლებლობა უნდა იყოს აგრძელი უნივერსიტეტების მართვის სტრუქტურაზე, ან რომ უნივერსიტეტებს დამოუკიდებელი მუშაობის მართვის სტრუქტურაზე, მთელი უმაღლესი განათლების სისტემის მართვის სტრუქტურაზე, მთელი უმაღლესი განათლების სისტემის მართვის სტრუქტურაზე. როგორ უნდა იმართოს სისტემა? უნდა ჩამოყალიბდეს ისეთი მმართველობით სტრუქტურა, როცა თავისუფალ აკადემიურ სისტემას დამოუკიდებლად მუშაობის შესაძლებლობას მისცემ, ან, ეს არის სტრუქტურა და სისტემა. იმასთვის, რომ სტრუქტურამ ამ სოციალურ სისტემას გამართულად ფუნქციონირების საშუალება მისცემ, საჭიროა შესაბამისი საკანონმდებლო ბაზა, როგორც რეალურად არ არსებობს.

მისაღები გამოცდები

სამწუხაროდ, ჩვენი სასკოლო სისტემა გამართული იყოს. მეთორმეტე კლასი შემოვიდეთ და რისტოვის, კაცუამ არ იცის. რეალურად, ეს უნდა ყოფილიყო აბიტურელასები, რაც არ გაეთდა. სკოლაში განათლების დონეზე რომ დაბალია, ზოგადად, ვიკოც, მაგრამ მეცხრედან მეთორმეტე (ზოგან ცამეტანანა) კლასის ჩათვლით გამართული აბიტურელასის სისტემა რომ იყოს, როგორც ეროვნაშია (ამერიკაც გადაიირ ეს სისტემა), მაშინ აღარ დაგვირდებოდა გამოცდა, აბიტურელასის შედეგებით ჩაბარებდნენ უმაღლესი, მაგრამ, ჩვენთან აბსურდული სისტემა. თუ სისტემა მთლიანად გამართული არ არის, არავთარო მიშვნელობა არ აქვს იმსა, იქნება თუ არა, მაგალითად, უნარების გამოცდა.

უნარ-ჩვენები რეალურად მოწმდება ამერიკულ შესაძლებულების სისტემის შესაბამისი აქცენტი,

უმაღლესში რომ უნარების ტესტით მოხვდე, ასეთი რამ არსად არ არის. შესაღებული კოლეჯი სწორედ იმ ქვეყნებისთვის არის კარგი, სადაც აბიტურელასი არ არის. ყველაფერს თავისი პროცესი აქვთ.

მისაღები გამოცდები, ზოგადად, პრობლემური საკითხია, იმიტომ, რომ ეგ უკვე სასკოლო განათლებაზეა დამოუკიდებული. სანამ სასკოლო განათლება იქნება ისეთი, როგორიც გვაქვს, უნივერსიტეტში წარმატებები შემომზება ნამდვილად დასჭირდება, რომ მინიმალური კომპეტენცია მაინც ჰქონდება.

როგორც გამართული სასკოლო სისტემა გაქვს, თავისი აბიტურელასებით, მოსწავლე ისეთი მომზადებულია, რომ თავისუფლად ირჩევს ნებისმიერ დარგს, თუ კარგი შედეგები აქვთ სკოლში და სანაცვლას უმაღლესში აგრძელებს. ასე ხდება ჩრდილოვარობულ ქვეყნებში – ვისაც აბიტურელასში ჰუმანიტარულზე უნდა აქცენტის გაკეთება, ის ძელებრუნვულსაც სწავლობს. მაგრამ მართვის მართვის სტრუქტურაზე, მთელი უმაღლესი განათლების სისტემის მართვის სტრუქტურაზე. როგორ უნდა იმართოს სისტემა? უნდა ჩამოყალიბდეს ისეთი მმართველობით სტრუქტურა, როცა თავისუფალ აკადემიურ სისტემას დამოუკიდებლად მუშაობის შესაძლებლობას მისცემ, ან, ეს არის სტრუქტურა და სისტემა. იმასთვის, რომ სტრუქტურამ ამ სოციალურ სისტემას გამართულად ფუნქციონირების საშუალება მისცემ, საჭიროა შესაბამისი საკანონმდებლო ბაზა, როგორც რეალურად არ არსებობს.

როგორც გამართული სასკოლო სისტემა გაქვს, თავისი აბიტურელასებით, მოსწავლე ისეთი მომზადებულია, რომ თავისუფლად ირჩევს ნებისმიერ დარგს, თუ კარგი შედეგები აქვთ სკოლში და სანაცვლას უმაღლესში აგრძელებს. ასე ხდება ჩრდილოვარობულ ქვეყნებში – ვისაც აბიტურელასში ჰუმანიტარულზე უნდა აქცენტის გაკეთება, ის ძელებრუნვულსაც სწავლობს. მაგრამ მართვის მართვის სტრუქტურაზე, მთელი უმაღლესი განათლების სისტემის მართვის სტრუქტურაზე. როგორც გამართული სასკოლო სისტემა გაქვს, თავისუფალ აკადემიურ სისტემას დამოუკიდებლად მუშაობის შესაძლებლობას მისცემ, ან, ეს არის სტრუქტურა და სისტემა. იმასთვის, რომ სტრუქტურამ ამ სოციალურ სისტემას გამართულად ფუნქციონირების საშუალება მისცემ, საჭიროა შესაბამისი საკანონმდებლო ბაზა, როგორც რეალურად არ არსებობს.

იქ კველა არ თვლის სავალდებულოდ, რომ უმაღლესში ჩაბარის, სკოლაში განათლების დონეზე რომ დაბალია, ზოგადად, ვიკოც, მაგრამ მეცხრედან მეთორმეტე (ზოგან ცამეტანანა) კლასის ჩათვლით გამართული აბიტურელასის სისტემა რომ იყოს, როგორც ეროვნაშია (ამერიკაც გადაიირ ეს სისტემა), მაშინ აღარ დაგვირდებოდა გამაღლება, აბიტურელასის შედეგებით ჩაბარებდნენ უმაღლესი, მაგრამ, ჩვენთან აბსურდული სისტემა. თუ სისტემა მთლიანად გამართული არ არის, არავთარო მიშვნელობა არ აქვს იმსა, იქნება თუ არა, მაგალითად, უნარების გამოცდა.

უნარ-ჩვენები რეალურად მოწმდება ამერიკულ შესაძლებულების სისტემის შესაბამისი აქცენტი,

არის, სისტემა და პროგრამა ერთი და იგივეა.

თანასმორი საგართლის განვითარების პრინციპი

საქართველოში პრობლემა ისიც, რომ რეგიონულ უნივერსიტეტებს (სხვათა შორის, ეს ძალიან ცუდი ტერმინია – რეგიონული უნივერსიტეტი) არანაირი მხარდაჭერა არ აქვთ და როგორც თბილისში ვაკეში ცხოვრება ითვლება. პრესტიულული ნარმოდივინები, ასე რომ იყოს ევროპაში მისამართის მიზნებით, არა უნივერსიტეტის მიზნებით. ასე ხდება ჩრდილოვარობულ ქვეყნებში – ვისაც აბიტურელასში ჰუმანიტარულზე უნდა აქცენტის გაკეთება, ის ძელებრუნვულსაც სწავლობს. მაგრამ მართვის მართვის სტრუქტურაზე, მთელი უმაღლესი განათლების სისტემის მართვის სტრუქტურაზე. როგორც გამართული სასკოლო სისტემა გაქვს, თავისუფალ აკადემიურ სისტემას დამოუკიდებლად მუშაობის შესაძლებლობას მისცემ, ან, ეს არის სტრუქტურა და სისტემა. იმასთვის, რომ სტრუქტურამ ამ სოციალურ სისტემას გამართულად ფუნქციონირების საშუალება მისცემ, საჭიროა შესაბამისი საკანონმდებლო ბაზა, როგორც რეალურად არ არსებობს.

როგორც გამართული სასკოლო სისტემა გაქვს, თავისი აბიტურელასებით, მოსწავლე ისეთი მომზადებულია, რომ თავისუფლად ირჩევს ნებისმიერ დარგს, თუ კარგი შედეგები აქვთ სკოლში და სანაცვლას უმაღლესში აგრძელებს. ასე ხდება ჩრდილოვარობულ ქვეყნებში – ვისაც აბიტურელასში ჰუმანიტარულზე უნდა აქცენტის გაკეთება, ის ძელებრუნვულსაც სწავლობს. მაგრამ მართვის მართვის სტრუქტურაზე, მთელი უმაღლესი განათლების სისტემის მართვის სტრუქტურაზე. როგორც გამართული სასკოლო სისტემა გაქვს, თავისუფალ აკადემიურ სისტემას დამოუკიდებლად მუშაობის შესაძლებლობას მისცემ, ან, ეს არის სტრუქტურა და სისტემა. იმასთვის, რომ სტრუქტურამ ამ სოციალურ სისტემას გამართულად ფუნქციონირების საშუალება მისცემ, საჭიროა შესაბამისი საკანონმდებლო ბაზა, როგორც რეალურად არ არსებობს.

როგორც გამართული სასკოლო სისტემა გაქვს, თავისი აბიტურელასებით, მოსწავლე ისეთი მომზადებულია, რომ თავისუფლად მიდის. საბუნებრივი მიზანის მეტად არ გარება, მაგრამ მართვის მართვის სტრუქტურაზე, მთელი უმაღლესი განათლების სისტემის მართვის სტრუქტურაზე. როგორც გამართული სასკოლო სისტემა გაქვს, თავისუფალ აკადემიურ სისტემას დამოუკიდებლად მუშაობის შესაძლებლობას და რატომ ამ შემთხვევაში არ გარება, მაგრამ მართვის მართვის სტრუქტურაზე, მთელი უმაღლესი განათლების სისტემის მართვის სტრუქტურაზე. როგორც გამართული სასკოლო სისტემა გაქვს, თავისუფალ აკადემიურ სისტემას დამოუკიდებლად მუშაობის შესაძლებლობას მისცემ, ან, ეს არის სტრუქტურა და სისტემა. იმასთვის, რომ სტრუქტურამ ამ სოციალურ სისტემას გამართულად ფუნქციონირების საშუალება მისცემ, საჭიროა შესაბამისი საკანონმდებლო ბაზა, როგორც რეალურად არ არსებობს.

როგორც გამართული სასკოლო სისტემა გაქვს, თავისი აბიტურელასებით, მოსწავლე ისეთი მომზადებულია, რომ თავისუფლად მიდის. საბუნებრივი მიზანის მეტად არ გარება, მაგრამ მართვის მართვის სტრუქტურაზე, მთელი უმაღლესი განათლების სისტემის მართვის სტრუქტურაზე. როგ

სკოლის მიღმა დარჩენილები – რატომ არ არის სავალდებულო განათლება ხელმისაწვდომი

ԵՐԱԾՈՒՅՈՒՆ

ბულგარეთის მთავრობის და გაეროს ბავშვთა ფონდის პარტნიორობით დაიწყო ორნლაინი პროგრამა, რომელიც საქართველოში სკოლის მიღმა დარჩენილი ყელაზე დაუცველი ბავშვებისა და მოზარდებისთვის ხარისხიან განათლებაზე ხელმისაწვდომობას გაზრდის. სამმხრივი პროექტის დაწყების მიზეზი კი, ქვეყანაში არსებული სერიოზული გამოწვევა გახდა. იუნისეფის 2016 წლის კვლევის თანახმად, 5-17 წლამდე ასაკობრივი ჯგუფის 2% სკოლაში არ დადის – სკოლის მიღმა დარჩენილი ბავშვების საერთო რაოდენობამ 11 200-ს გადააჭარბა. მიუხედავად იმისა, რომ ათასობით ბავშვისთვის ხარისხიანი განათლება ხელმისაწვდომი არ არის, სავარაუდოდ, ეს პრობლემა, განსაკუთრებით მწვავედ, სოციალურად და ეკონომიკურად მოწყვლადი ჯგუფებისთვის დგას. თუმცა, ძირითად მიზეზებსა და ზუსტ რაოდენობაზე განათლების სამინისტროში ჯერ ვერ საუბრობენ, რადგან, როგორც უწყებაში განმარტავენ, ახლა მიმდინარეობს უწყებათაშორის პროგრამაზე მუშაობა, რომლის ფარგლებშიც მოხდება სკოლის მიღმა დარჩენილი მოზარდების იდენტიფიცირება. შესაბამისად, სამინისტროს ამ ეტაპზე არ აქვს პასუხი, რა არის კონკრეტული მიზეზი იმისა, რომ ათასობით ბავშვი სკოლის მიღმა ჩრდინა. ასევე უცნობია ის ასაკობრივი სეგმენტი, სადაც პრობლემა ყველაზე მწვავედ იჩენს თავს.

განათლების მინისტრის მოადგილე ეკატერინე დგებუაძე ამბობს, რომ იუნისეფის მიერ წარმოდგენილი კვლევის გარდა, მსგავსი კვლევა, 2018 წელს, სამინისტრომაც ჩაატარა და მათი მონაცემებით, სკოლის მიღმა დარჩენილი ბავშვების რაოდენობა კიდევ უფრო მეტია. სწორედ ამ მონაცემებზე დაყრდნობით დაიწყო ფიქრი სამინისტრომ რეალურ მიზეზებზე, რის გამოც ეს ბავშვები სკოლებში არ დაითან და გაჩნდა სერიოზული საზრუნავი – როგორ დააპრუნონ ისინი სკოლაში. ეკატერინე დგებუაძე ამბობს, რომ პერსონალურ მონაცემთა დაცვის მიზნით, მათ არ აქვთ უფლება, სილმი-სეულად ჩაიხდეთ და იკვლიონ მიზეზები, რაც, გარკვეული ილად, აფერხებს პროცესებს. „სწორედ ამის გამო, ჩვენ დავიწყეთ სამთავრობო პროგრამის შემუშავება. ეს იქნება უწყებათაშორისი პროგრამა, რომელიც შეთანხმებულია ყველა იმ უწყებასთან, რომელიც პრობლემის იდენტიფიცირებაში უნდა იყოს ჩართული. პროგრამის დამტკიცების პროცედურა ახლა მიმდინარეობს, მისი დასრულების შემდეგ, გვექნება შესაძლებლობა, დავადგინოთ არა მარტო სტატისტიკა, არამედ სახელობითად – ვინ არიან ეს ბავშვები და სადცხოვობენ. პროცესში ჩაერთვებიან მუნიციპალიტეტებიც და სოციალური მუშაკებიც, რომლებიც მოგვეხმარებიან ამ ბავშვების მოძიებაში. ამის გარდა, პარალელურად, იუნისეფთან ერთად, ბულგარეთის მთავრობის ფინანსური მხარდაჭერით, დავიწყეთ ახალი პროექტი. მის ფარგლებში შევძლებთ, შევიმუშაოთ შეკუმშული კურიულუმი, ანუ სასწავლო გეგმა იმ ზრდასრული ადამიანებისთვის, რომლებსაც განათლება არასდროს მიუღიათ და აქვთ სურვილი, დაბრუნდენ სკოლაში ან სწავლა პროფესიულ სასწავლებლებში გააკრძელონ და დაუფლონ პროფესიას. კურიულუმი მათ მისცემს შესაძლებლობას, უღიარდეთ საკალდებულო საბაზო განათლება, დოკუმენტის საფუძველზე კი, შეძლებენ სწავლის გაზრდელებას პროფესიულ სასწავლებლებში.

ის ბავშვები, კი, რომლებიც სკოლაში ასაკის შესაბამის კლასს შეიძლება დაუტრუნდნენ, უპრობლემოდ ჩაირიცხებიან და მათი სწავლება ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით ნარიმართება. რაც, პრინციპში, სისტემას უკვე დანერგილი და გამოცდილი აქვს. ახალი პროექტი მნიშვნელოვანია იმით, რომ შეძლებს იმ ზრდასარული ადამიანების დანახვას, რომელთა ჩარიცხვა, მათი ასაკის შესაბამის კლასში, დღეს ნარმოუდგენელია. ამიტომ გადაწყდა, რომ ეს იქნება ცალკე სასწავლო პროგრამა და ეს ადამიანები, შეკუმშული პროგრამის ფარგლებში, შეძლებენ საბაზო განათლების მიღებას".

პროფესიული განათლების მიღების მიზნით გავიდნენ. აქედან გამომდინარე, არ გამორიცხავს, რომ არსებულ სტატისტიკას, მათი სახით, გარკვეული რაოდგნობა მოაკლდეს. მათ რიცხვს, სავარაუდო, იმ ბავშვების სტატისტიკაც შეამცირებს, რომ-ლებიც ემიგრაციაში იმყოფებიან ან ხანგრძლივ ჰოსტიტუტუ-ზაციას გადიან. „შესაბამისად, სტატისტიკა ზუსტი არ არის და ამ მიმართულებით სამუშაო ბევრი გვაქვს. სამთავრობო პროგ-რამა (პროგრამაში ჩართულია ჯანდაცვის სამინისტრო, იუს-ტიციის სამინისტრო, შინაგან საქმეთა სამინისტრო, მუნიცი-პალიტეტები), რომელზეც უკვე ვისაუბრე, სხორცედ ამის და-გენას გულისხმობს. მისი დამტკიცების შემდეგ, ჩვენ შევძლებთ, სახელობით დონეზე ვიკულიოთ მიზეზები.“

რესო პრობლემა აქვს: ერთი, როგორ დაუშრუნოს სკოლის მიღმა დარჩენილი ბავშვები შესაბამის ჯგუფს და მეორე, როგორ შეძლოს აქადემიურად მათი დაწევა სასწავლო პროცეს-გასთან.

აღნიშვნული პროგრამის ფარგლებში, იგეგმება ადაპტირებული სასწავლო გეგმის – კურიკულუმის შექმნა, სხვადასხვავი სასწავლო და საგანგმანათლებლო მასალებით, ძირითადად მასწავლებლებისთვის. ასევე, თვალსაჩინო მასალების შექმნა – მოსწავლეებისთვის, რაც მათ დაჩქარებულ სწავლებაში დაეხმარება. საერთო ჯამში კი, ხელს შეუწყობს სასწავლო პროცესში ადაპტირებას, სასკოლო გარემოში ორლად ჩართვას და, რაც მთავარია, სურვილის შემთხვევაში, მათ შემდგომ განათლებას.

ცენტრები და სკოლები სხვადასხვა პროგრამების მიხედვით მუშაობენ, მაგრამ არ არსებობს დაჩქარებული სასწავლო გეგმა. სწორედ ამან განაპირობა და დააყენა ძალიან კონკრეტული აკადემიური მასალის შექმნის საჭიროება, მათ შორის, ასეთი ადაპტირებული სასწავლო გეგმის, მასწავლებელთა გადამზადების გზმენებულების მომზადების და ა.შ. როგორც გითხარით, ფრაგმენტულად, მხევაცი რესურსი არსებობს, მაგრამ მას არ აქვთ სისტემური ხასიათი. მნიშვნელოვანია, რომ ამის საჭიროება კარგად დაინახა განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ. ერთობლივი პროექტი, გამოცდილ მასწავლებლებთან და სკოლის დირექტორებთან ერთად, კი-დევ უფრო გააძლიერებს იმ კადრებსა და სააღმზრდელონ დაწესებულებებს, თუნდაც, ცენტრებს და გადამზადებს კადრებს, რომლებიც, ამგამად, მხოლოდ თავიანთ ინდივიდუალურ მოსაზრებებზე დაფუძნებით მუშაობენ. ხაზს უსვამ, რომ ეს უნდა იყოს ძალიან კარგად ორგანიზებული პროცესი, სადაც ყველა აღმზრდელს თუ პედაგოგს გააზრებული ექნება, რა აქტივობები განახორციელოს, საჭიროების შემთხვევაში და კონკრეტულ ვადებში. ასევე კარგად უნდა იცოდნენ, რა მიღწევებზე უნდა გავიდნენ – რა სასწავლო სტანდარტებს უნდა აკმაყოფილებდნენ ბავშვები. ვფიქრობთ, ეს პროგრამა სააღმზრდელო პროცესების გაუმჯობესების და სწორედ ასე ორგანიზებულად მუშაობის შესაძლებლობას გააჩენს“.

ბავშვების სკოლის მიღმა დარჩენის მიზეზებად კი, მაას ყუფარაძე, სხვა მრავალთან ერთად, ეკონომიკურ და სოცია-ლურ ფაქტორებსაც ასახელებს, თუმცა, ხაზასმით ამბობს, რომ ხშირად ბავშვები არალეგალური შრომის მსხვერპლი ხდებიან მშობლებისა და ოჯახის წევრების მხრიდან. სწორედ ისინი აიძულებენ არასრულწლოვნებს, ქუჩაში გავიდნენ, იქ იცხოვრინ და იმუშაონ, რაც სერიოზულ გამოწვევად რჩება. მისი აზრით, ძალადობის მსხვერპლი ბავშვების ჩართვა სა-ვალდებულო განათლებაში ძალიან მნიშვნელოვანი პროცე-სია, რასაც მხოლოდ ერთი უწყება ვერ განახორციელებს.

ხშირად დირექტორები იმასაც ჩივიან, რომ სკოლაში დაბრუნების შემდეგ, ბავშვები გარკვეულ წარმატებას აღწევენ, მაგრამ, სამწუხაროდ, მშობლები, რომლებიც კარგად ვერ აცნობდერებენ განათლების მნიშვნელობას, ისევ აიდულებენ შეიღებს სკოლის დატოვებას. რას აკეთებს სამინისტრო ამ შემთხვევაში, როცა მშობელი არღვევს ბავშვის განათლებას უფლებას? ეკატერინე დაებუაძე ამზობს, რომ, სამწუხაროდ, ასეთი შემთხვევებიც არსებობს და მათი გადამისამართება მეურვეობა-მზრუნველობის ორგანოებზე დება. თუმცა, პირველ რიგში, მთავარია, მოხდეს რეფერირება: „თუ მშობელი არღვევს მოსწავლის განათლების უფლებას, რომელიც ერთ-ერთი უმთავრესი უფლებაა, სხვა უფლებებთან ერთად, ამ შემთხვევაში, რა თქმა უნდა, ხდება რეფერირება და საქმეში სოციალური მუშაკი ერთვება, ის ეხმარება ოჯახს, რომ გაშენ ის თავაძრობის / სოცობრის /“

ბულგარეთის მთავრობის მიერ დაფინანსებული პროექტის ფარგლებში, პირველ ეტაპზე, 15 სკოლა და 6 დღის ცენტრი ჩაერთვება, პილოტირების წარმატებით დასრულების შემთხვევაში კი, განათლების მეორე შანსის პროგრამები საქართველოს ყველა სკოლაში დაინერგება, რათა მოზარდები ფორმალური განათლების სისტემას დაუბრუნდენ, ხოლო სავალდებულო საბაზო განათლების მიღმა დარჩენილი ზრდასრული ადამიანები ზოგადი განათლების სწავლების პროცესში ჩაერთონ და, ძალიან მოკლე პერიოდში, მოხდეს სავალდებულო განათლების აღიარება, რაც შესაძლებლობას მისცემთ, სწავლა პროფესიული განათლების მიმართულებით დაუზრუნობლად გააგრძელონ.

გამოსეავაში

შეუფასებისა და გამოცდების კონვენიული ცენტრი ეხდება გაზით „ახალი განთლებაზე“ გამოქვეყნებულ აკადემიურ ცენტრების სახალხო უნივერსიტეტებს აკადემიკურ ფუნდაციების საოცნელოების პროფესიული პროფესიული აკადემიურ ცენტრების სტატუსის სტატის „გაფარგლენებული კონვენიული გამოცდების მეტასტაზები“.

შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი
ატარებს ერთანა ეროვნულ გამოცდებს. კარგა ხან
ბულია (და არა მარტო ქართველი სპეციალისტე
რომ ცენტრის მიერ შემუშავებული და დანერგილ
შეფასების სამართლიანობის პრინციპებზე დამყ
გამჭვირვალე სისტემაა და არსებული პოპულაციის
სო ნაწილის შერჩევას უზრუნველყოფს.

დღარსების დღიდან დღემდე, ცენტრი საჯარო დოვისაც და ჯანსაღი კრიტიკისთვისაც მუდამ მზად რამ სამწუხაროა, როცა აზრის გამოხატვა და საქმის ფასება ხდება შეურაცხმყოფელი ლექსიკით, გადაღლი ფაქტების მოხმობითა და ინფორმაციის (ნებით ლიე) დამახინჯებით, მით უფრო, როცა ყოველივე ნის პედაგოგიკის ფაკულტეტის პრიფესიონალს.

მაგალითად, ბატონი ჯამპუ ავალიანი წერს: „ის, რაც ჩლე-
განდედე ეროვნულ გამოცდებზე მოიმოქმედეს, იყო უპასუ-
ხისმგებლობის, კველა ღირებულებების, სახელმწიფო ინტე-

რესეპტის ცალ ფეხზე დაკიდება. მხედველობაში გვაქვს ძირი-თადი საგამოცდო საგნის – ქართული ენისა და ლიტერატურის, მეოთხე ვარიანტის, ბარიერის 15 ქულამდე დანევა (!). მოტივაციას არ იკითხავთ? – თურმე, აბიტურიენტებს ვერ გაუკითხოთ მესასრულებელი ტესტის პირობა”.

40.000-მდე აბიტურიენტის ერთდღოულად გამოცდის რესურსი დღეს ჩვენ არა გვაქვს. ამიტომ გამოიყენება ტესტის სხვადასხვა ვარიანტი. მიუხედავად მათი შინაარსობრივი და კონფიდური თვალსაზრისით ერთგვაროვნებისა, ვარიანტებს შორის სირთულის თვალსაზრისით მაინც არსებობს ხოლმე გარკვეული განსხვავება. ამიტომ სხვადასხვა ვარიანტში მიღებული წედლი ქულების პირდაპირი შედარება არასამართლიანი და არასწორია. სწორედ ამის გამო მოქმედებს ე.ნ. ქულათა გათანაბრების შექანიზმი (რაც საერთაშორისოდ აღიარებული პრატიკაა), რომლის მიზანიც მხოლოდ და მხოლოდ პიტურიენტების მაქსიმალურად თანაბარ პირობებში ჩაიყენება. ქართული ენისა და ლიტერატურის შემთხვევაში (რო-

მელზეც საუბრობს სტატიაში ბატონი ჯამბუ, მეოთხე ვარიანტში ზღვარმა კი არ დაიწია, არამედ გაუთანაბრდა ტესტის ყველაზე მარტივ ვარიანტს. შესაბამისად, შედეგების ერთ სკალაზე განთავსებით ტესტის სხვადასხვა ვარიანტში სხვადასხვა ქულა აღმოჩნდა გამსვლელი.

ნიშნავს, რომ „დიმიტრაურით“ ჩარიცხულთა დიდმა ნაწლობა არ იცის წერა-კითხვა... ასეთი ხელაღებით, იოლად გასტუდენტებულება დააქციეს ოჯახები, დააცარიელეს სოფლები...“
ბატონმა ჯამბუშმ, როგორც ჩანს, არ იცის, რომ ეროვნულ

გამოცდებზე, ყოველ წელს, 40 000-ზე მეტი აბიტურიენტი რეგისტრირდება და მათგან დაახლოებით 30% ვერ ხდება სტუდენტი, მიუხედავად იმისა, რომ უმაღლეს სასწავლებლებში ვაკანტური ადგილები რჩება. ამასთანავე, უმაღლესი სასწავლებლები განსაზღვრავენ, რომელი დამატებითი საგნის ჩაპარება მოუწევთ აბიტურიენტებს და, საჭიროების შემთხვევაში, ზრდიან გამსვლელ ბარიერს. ისინი წყვეტები ვის მისცემენ დიპლომს და სპეციალისტის კვალიფიკაციას. ასე რომ, პედაგოგიური ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორის, პატონი ჯამბუს მიერ წამოქრილ პრობლემებზე პასუხისმგებელი შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი ვერ იქნება.

ქალთა უფლებაები

ԵՐԵՎԱՆ ԹԱՅՐԱԿԱՆ ՀՈՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԱՐՑՈՒՅԹԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

მაკა ყიფიანი

გენდერული უთანასწორობის პრობლემა
თანამედროვე დროშიც არ კარგავს აქტუალო-
ბას. პრობლემა თავს ხშირად სამუშაო ბაზაზე
ქალთა დასაქმებისა და კარიერული წინავლის
კონტექსტში იჩენს. გენდერულად დაბალანსე-
ბული სამუშაო ბაზის შექმნა განსაკუთრებით
როლულია განვითარებად ქვეყნებში, მათ შორის
საქართველოში. მიუხედავად იმისა, რომ ქალ-
თა უფლებების დაცვის მხრივ ჩვენს ქვეყანაში
ბევრი რამ კეთდება, მსოფლიოში არსებული
გენდერული სტრუქტურები, ქალთა დასაქმე-
ბის გზაზე, უხილავ ბარიერადაც აღმართული,
რის გამოც მათ ჯერ კიდევ უჭირთ სამუშაო ბა-
ზარზე თავის დამკვიდრება. შრომით ურთიერ-
ოობებში ქალთა დისკრიმინაციის ამსახველი
ფაქტები მრავალდ მოიძებნება საქართველო-
ში. სხვადასხვა კვლევით ანგარიშებში ასახუ-
ლია არაერთი საქმე ქალთა სექსუალური შე-
ვიწროების შესახებ სამუშაო ადგილებზე და
დისკრიმინაციის ფაქტები წინასახელშეკრუ-
ლებო პერიოდში.

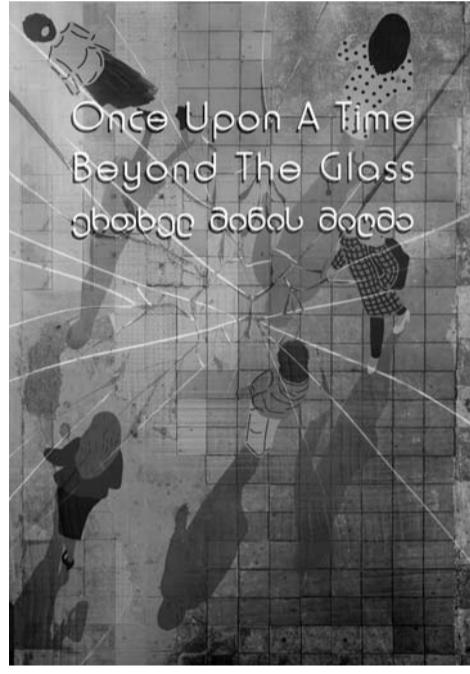
რა არის სამუშაო ბაზარზე არსებული გენ-დერული დისპალანისის გამოწვევი მიზეზები, რა პრობლემებს აწყდებიან ქალები დასაქმები-სას, ნინასახელშეკრულებო ეტაპზე, კერძოდ, გასაუბრების დროს ან დასაქმების შემთხვევა-ში – ანაზღაურების მხრივ... სწორედ ამ თემა-ტიკაზე მომზადდა, პროექტის „ერთხელ მინის მიღმა“ ფარგლებში, ამავე სახელწოდების ქარ-თულ-ინგლისურენოვანი კომიქსი, რომელშიც რეალურ ფაქტებზე დაყრდნობით, ერთი შე-ხედვით უჩინარი, ქალთა პრობლემები, დაბრ-კოლებები და სტერეოტიპება ასახული.

„ეს არ არის მოგონილია ამბები, ეს ნამდვილი ისტორიებია, რომლებსაც ქალები აწყდებიან უხილავი მინის მიღმა და არ იციან, როგორ და-იცვან საკუთარი უფლებები. ნამოგვყევით მი-ნის მიღმა, სადაც გაჩვენებთ იმ პრობლემებს, გამოწვევებსა და დაბრკოლებებს, რომელთაც ქალები ყოველდღიურად აწყდებიან და რომ-ლებიც მინის მეორე მხრიდან არ ჩანს“.

ყველაფერი კი ასე დაიწყო. თბილისის ადამიანის უფლებათა სახლის მხარდაჭერით და ევროკავშირის დაფინანსებით მიმდინარე პროექტის „ერთხელ მინის მიღმა“ ფარგლებში, გოგონები – მარიამ ჩიქოვნი, ნინო ჯავარ-ჯავა, მარიამ მხეიძე და ქეთი მურლულია ერთი იდეის გარშემო გაერთოანდნენ და მოამზადეს პუბლიკაცია, სახელმწიფებით – „ერთხელ მინის მიღმა“, რომელიც მიზნად ისახავს ქალთა დასაქმების პროცესში შექმნილი პრობლემების იღონტიუზიკირებას.

2019 წლის 16 ნოემბერს, საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის აუდიტორიაში, ქალთა უფლებების შესახებ შექმნილი კომიქსის პრეზენტაცია გაიმართა, რომელსაც არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენლები და დაინტერესებული პირები ესწრებოდნენ. დღისწერების წინაშე ქალთა მიმართ ძალადობაზე საზოგადოების წარმომადგენლებით – „გონება იგებს ომს“ წარდგა ფსიქოლოგი და პერსონალური ქოუჩი გვანდა გადელია. არასამთავრობო ორგანიზაცია „პარტნიორობა ადამიანის უფლებებისთვის“ წარმომადგენლმა, სოფო მენაბდიშვილმა ქალთა მიმართ სექსუალური შევიწროების საკითხებზე ისაუბრა.

აღსანიშნავია, რომ პროექტის აქტივობების ფარგლებში, ჯერ კიდევ პროექტის პრეზენტა-

ნიშნით, შესაძლოა ყველა ქალი ყოფილა, თუმცა, ბევრმა თავადაც არ იცის ამის შესახებ, რადგან დამსაქმებლები ამაზე ხმამაღლა არ საუბრობენ.

ნინო ჯალარკავა, სოციალური მუშაკი: „ჩემ-

თვის, როგორც სოციალური მუსკეისთვის, მნიშვნელოვანია მუდმივად ვიყყო ადამიანების უფლებების სადარაჯოზე. პროექტის იდეა და ჩვენი გუნდის შექმნა რეგიონული „ლიდერობის აკადემიას“ უკავშირდება, რომელიც უკანასიანი ჩატარდა ევროკავშირის ფინანსური მხარდაჭერით და თბილისის ადამიანის უფლებათა სახლთან პარტნიორობით. სწორედ ამ პროექტში მონანილეობისას გავიცანი ჩემი მე-გობრები – ქეთი და ორი მარიამი. პროექტში, ასევე, მონანილეობდენ მოლდოვას, რუსეთის, უკრაინის და სხვა ქვეყნების ნარმომადგენელი უფლებადამცველი ქალები. პროექტის დასასრულს, მონანილეობისთვის გამოცხადდა საგრანტო კონკურსი. მოგვეცა შესაძლებლობა,

დაგვენერა საერთაშორისო პროექტი ქალთა უფლებების თემაზე აზე. ბევრი ვიციერეთ, რა თემა იქნებოდა აქტუალური საქართველოსთვის, რამდენიმე საინტერესო იდა იყო. ბოლოს ჩვენი მეგობრის, ქეთი მურდულიას იდეის გარშემო გაერთიანდით - კომიქსის შექმნის იდეამ ყველა აღვაფრთვანა. მუშაობის პროცესში გადაწყვიტეთ, რომელიმე კონკრეტულ პრობლემაზე ვყოფილიყოვთ ფოკუსირებული, ამატომ ქალთა დასაქმების პროცესში არსებული პრობლემები ავირჩიეთ. პროექტის ფარგლებში, დაცულავშირდით რეგიონაული აკადემიის მონაწილეს, ალექსანდრა ჰარიტონოვას ბელარუსიდან, რომელიც სიამოვნებით დაგვთანხმდა თანამშრომლობაზე".

მარიამ ჩიქოვანი, მარკეტინგის მენეჯერი,
უკრანალისტი: „პროექტის მიზანია, ქალებმა
და დამსაქმებლებმა გააანალიზონ, რომ პრო-
ფესიას და სამსახურს სკესი არ აქვთ. მიუღებუ-
ლია გუნდერული ნიშნით დისკრიმინაცია.

କ୍ରିସ୍ତ ମିଥାନୀରୁ, ଓ କ୍ରିସ୍ତିଯାନୀରୁ ଦେଖିଯାଇପାରିବାରୁ ।
କ୍ରିସ୍ତ ମିଥାନୀରୁ ଦେଖିଯାଇପାରିବାରୁ । କ୍ରିସ୍ତିଯାନୀରୁ ଦେଖିଯାଇପାରିବାରୁ ।

იხედოს მინის მიღმა და დაინახოს რეალური პრობლემები, რომელგბაც ქალები დასაქმების პროცესში აწყდებიან”.

ქეთი მურლულა, სოციოლოგი, დემოვრატიის კვლევის ინსტიტუტის მედიამცვლევარი: „საქართველოში არსებული ტრადიციები და შეხედულებები, ქალისა და მამაკაცის როლისადმი, უარყოფითად აისხება ქალის მდგომარეობასა თუ სტატუსზე. ეს ინცესტ ქალების მცირე ჩართულობას ქვეყნის საზოგადოებრივ, ეკონომიკურ და, განსაკუთრებით, პოლიტიკურ ცხოვრებაში. საქართველოს კანონმდებრივული თანასწორობის შესახებ, რომელიც 2010 წელს იქნა მიღებული, ქალთა უფლებების დაცვის გაუმჯობესების კუთხით, ეფექტური შედეგები ვერ გამოიღო, რასაც არსებული სტატისტიკა მონბობს. „The Global Gender Gap“-ის ნლიური ანგარიშის მონაცემებით, 2015 წელს, საქართველო, 145 ქვეყანას შორის, გრძელებული თანასწორობის ხარისხის მიხედვით, 82-ე ადგილზე იყო. ეს კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ საქართველოში აღნიშნული საკითხი პრობლემატურია და საერთო სურათის შესაცვლელად საზოგადოების, პირველ რიგში კი, ქალების ფართო ჩართულობას საჭიროებს. ამ ფონზე, მნიშვნელოვანია ქალთა მოტივაციის, ცნობიერების ამაღლება საკუთარი უფლებების, როლის, შესაძლებლობების გამოყენების კუთხით, რათა მათი ხმა ისმოდეს და მათი პრობლემები ღია დისკუსიის საგანი იყოს“.

თანამდებობის გამუშავების გამოყენება პრიბლემის იღენდიფიცირებასა და მოგვარებაში

პრობლემაზე დაფუძნებული გაკვეთილი სწავლა-სწავლების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მეთოდია. მას მასნავლებული ხშირად უნდა იყენებდეს ყველა საგანძი, გამომდინარე იქიდან, რომ ეს მეთოდი ხელს უწყობს მოსწავლეებში ისეთი უნარ-ჩვევების განვითარებას, როგორიცაა: ერიტიკული აზროვნება, პრობლემის გადაჭრის გზების ძიება და მისი დაცვა, თანაბმრომლობა და კომუნიკაცია, ცოდნის ტრანსფერი, გუნდურობა და ურთიერთშეფასება, დამოუკიდებლად სწავლა, მეტაკოგნიცია. პრობლემის გადაჭრაზე ფირრისას, მოსწავლე კრიტიკულად აფასებს, რა იცის, რა უნარ-ჩვევები აქვს და რა სჭირდება პრობლემის გადასაჭრელად.

სწორედ ამიტომ, პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება საუკეთესო საშუალებაა, მოსწავლეს გასწავლოთ აზროვნება აზროვნების შესახებ.

პრობლემის მოძიების უამრავი წყარო არსებობს, მაგ: მედია, ტელევიზია და სხვ. უმჯობესია, მასნავლებელმა პრობლემა რეალური ცხოვრებიდან აიღოს და გაითვალისწინოს მოსწავლეთა შესაძლებლობები. მათი ინტერესისა და ჩართულობის ამაღლების მიზნით, მასნავლებელი უნდა შეეცადოს პრობლემა საინტერესოდ წარუდგინოს და დააფიქროს ისინი, რათა მიიღონ გადაწყვეტილება და შეძლონ მისი დაცვა.

სწორედ ამიტომ, ჩემი მიზანი იყო, მოსხავლები, ერთი მხრივ, მოცემულ თემაში მიღებული ცოდნის გამოყენებით, დაკვირვებოდნენ თანატოლების ნამუშევრებს, აღმოჩინათ შეცდომები, გამოეკვეთათ პრობლემა, მეორე მხრივ დაედგინათ მოსხავლეთა მიღწევები, რა უნარ-ჩვევებს ფლობდა თითოეული მათგანი, გამოყოთ ძლიერი და სუსტი მხარეები და შეერჩიათ დამატებითი საკორექციო განმავითარებელი აქტივობები. ასეთი ტიპის გაკვეთილების ჩატარებისას უნდა გავითვალისწინოთ:

- გაკვეთილის მსვლელობისას, მასწავლებელი უნდა იყოს გეზის მიმცემი;
 - ყველა მოსწავლის თანაბარი ჩართულობის მიზნით, შეფასების რუპრიკის შემუშავება და გაკვეთილის დასაწყისშივე, მოსწავლეებისთვის გაცნობა;
 - მოსწავლეებისთვის რჩევის მიცემა, პრობლემის მოგვარების გზების შესახებ;
 - საკლასო სივრცის მოწყობა ჯგუფური მუშაობისთვის.

გაკვეთილის ძლიერი მხარეები:

 - მოსწავლეების მაღალი მოტივაცია და ჩართულობა;
 - კრიტიკული აზროვნების უნარის განვითარება;
 - დამოუკიდებლად მუშაობის მაღალი ხარისხი;
 - თანამშრომლობა, იდეების გაზიარება და კონსესუსის მიღწევა;
 - ურთიერთშეფასება;
 - თვითშეფასება;
 - წინარე ცოდნის გააქტიურება;
 - საგანთა შორის ინტეგრირება.

ამრიგად, პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლა განსაკუთრებით ზრდის მოსწავლის მოტივაციას. მოსწავლე ჩართულია აქტიურ სწავლაში, მუშაობს რეალური პრობლემების გადაჭრაზე, რის შედეგადაც სწავლა მისავის უფრო საინტერესო და სახალისო ხდება.

გთავაზობთ ჩემ მიერ განხორციელებულ გაკვეთილს მათემატიკაში

საგანი: მათემატიკა

სცავლების საფეხური/პლასი: საბაზო/VIII კლასი

მოსწავლეთა რაოდენობა: 20

გაკვეთილის თემა: სამკუთხედის შიგა კუთხების ჯამი, სამკუთხედის მედიანა, ბისექტრინა, სიმალლე და მათი თვისებები.

№	აქტივობის აღწერა	გამოყენებული მეთოდი/ მეთოდები	კლასის ორგანიზების ფორმა/ფორმები	სასწავლო რესურსები	დრო (წთ)
1	გაკვეთილის თემის გაცნობა, მიზნების ჩამოთვლა მოსწავლეთა მონაცილეობით, აქტივობების და შეფასების კრიტერიუმების გაცნობა, ქცევის წესების შეხსენება.	ვერბალური მიმოხილვა	მთელი კლასი	გაკვეთილის მიზნები და ქცევის წესები ამობეჭდილი სახით, შეფასების რუპრიკები	2წთ
2	წინაარე ცოდნის გააქტიურება-შეჯამება: ერთ-ერთ მოსწავლეს ვთხოვ, დაფაზე ჩამონეროს ის გეომეტრიული ცნებები, რომლებიც ბოლო გაკვეთილებზე შევისწავლეთ.	კითხვა-პასუხები	ინდივიდუალურად და მთელ კლასთან	დაფა, ცარცი	3წთ
3	დაფაზე გაშუქდება სლაიდი „ქეისი“ რომელიც შემდეგი შინაარსისაა: მასწავლებელმა მოსწავლეებს სილორმისეულად წვდომისა და განმტკიცებისათვის დამოუკიდებელ სამუშაოდ მისცა ამოცანა. დავალების შესრულების პროცესში მასწავლებელს დაგეგმილი ჰქონდა, განმავითარებელი შეფასების მიზნით, ფოკუსრებული დაკვირვება სამ მოსწავლეზე – ბექაზე, ანანოსა და გაგაზე, რომლებიც განსხვავებული აკადემიური უნარებით ხასიათდებოდნენ. მასწავლებლის მიზანი იყო: დაედგინა, როგორ მოახდენდა თითოეული მოსწავლე გეომეტრიული ობიექტის და მისი ელემენტების წარმოდგენა-გააზრებას, ამოცანის ტექსტის შესაბამისად, ცოდნის ტრანსფერს და გამოყენებას; გა-ერკვია, რა უნარ-ჩვევებს ფლობდა თითოეული მათგანი, რომ მათი ძლიერი და სუსტი მხარეების გამოვლენით შეერჩია დამატებითი საკორექციო აქტივობები.	ქეისის წაკითხვა	მთელი კლასი	თაბაზის ფურცლებზე ამობეჭდილი „ქეისი“, კომპიუტრერი, პროექტორი	5წთ
4	მასწავლებელი: ვთხოვ მთელ კლასს, დამტმარონ ქეშიში მოცემული მიზნების მიღწევაში.	ჯგუფებში მუშაობა	მთელი კლასი	თაბაზის ფურცლებზე ამობეჭდილი	20წთ

	მოსწავლეებს დაყურიფ ოთხ ჯგუფად: პირველ სამ ჯგუფს დავალებად მიღცემ სამი მოსწავლის ნამტევარს, მათ უნდა გააკეთონ მოკლე ჩანაწერები თანდარულ ცხრილებში და თითოეული მათგანისათვის შეიმუშაონ საკორექციო აქტივობები, დააფიქსირონ თავანთი მოსაზრებები, რა სარგებელს მოუტანს მოფიქრებული აქტივობები თითოეულ მოსწავლეს, ანუ დავეხმაროთ მასწავლებელს განმავითარებელი შეფასების გაცემაში. მეოთხე ჯგუფს თავად ეს ამოცანა მიეცემა ამოსახსრელად.	სამივე მოსწავლის ნამუშევრები, სპეციალური შესავსები ცხრილები (იხილეთ დანართი 5)		
5	<p>ამოცანა: სამკუთხედის ორი ბისექტრისა გადაკვეთილია 60°-იანი კუთხით. დაამტკიცეთ, რომ სამკუთხედის ერთ-ერთი კუთხე 60°-ის ტოლია.</p> <p>5. ჯგუფიდან ერთ-ერთი მოსწავლე აკეთებს პრეზენტაციას, ნაშრომები კივრება დაუზარე, მოსწავლეებმა და მასწავლებელმა, შესაძლებელია, პრეზენტატორებს დაუსვან კითხვები. პრეზენტაციას ჯერ მეოთხე ჯგუფი აკეთებს. მასწავლებელა აფასებს პრეზენტატორებს განმასაზღვრელი და განმავითარებელი შეფასებით, ხოლო ჯგუფის მუშაობას დაკვირვების დღიურის მეშვეობით აკირდება. ჯგუფის წევრები ერთმანეთს ურთიერთშფასებს რუბრიკებით აფასებენ. მასწავლებელი მოსწავლეებს სთხოვს, ერთი წინადადებით ჩამოაყალიბონ – რა მასწავლა დღევანდელმა გაპირობება.</p> <p>საშინაო დავალების მიღება.</p>	<p>პრეზენტაცია</p> <p>ჯგუფის ლიდერები</p> <p>მთელი კლასი</p>	<p>დაფა, ცარცი, ჯგუფების მიერ შევსებული დაბეჭდოლი ცხრილები, ურთიერთშეფასების რებრიკები (იხილეთ დანართები)</p>	155

გაკვეთილის გოლოს მისაღწევი შეფეხი

მათ.VIII.3. მოსწრავლის შეუძლია მსჯელობა-თასაბუთების ზოგიერთი ხერხის გამოყენება.

მათ.VIII.4. მოსწავლეს შეუძლია გამოთვლებთან დაკავშირებული ამოცანების ამოხსნა.

მათ.VIII.8. მოსწავლეს შეუძლია ფიგურათა თვისებების გამოყენება ფიგურათა კლასიფიცი-

ର୍କେଡ଼ିସାଟାଵୀସ ଏବଂ ମାତି ସାନ୍ଧେନ୍ଦ୍ରେଡ଼ିସ ଶ୍ରେଣୀ

მთ. VIII.10. მოსწავლეს შეუძლია გეომეტრიული დეპულებების მართებულობის დასაბუთება. შედეგი თვალსაჩინოა, თუ მოსწავლე:

- მსჯელობისას განასხვავებს ნინაპირობებს და შედეგს;

ქრისტერიულმცბი	საშუალოდ	კარგად	ძალიან კარგად
ჯგუფის ყველა წევრს შეაქვს თავისი წვლილი			
ჯგუფის წევრები უსმენენ ერთმანეთს			
ჯგუფი პასუხობს შეკითხვებს			
ჯგუფის წევრებს თანამშრომლობენ (აქვთ აზრის გამოხატვის თანაბარი პირობები)			
დავალების შემოქმედებითად და გასაგებად წარმოდგენა			
აჯაზი აკონტროლის დროს			

ରୂପାର୍ଥି 3.

რეზისული – მოსახლეობის საკლასო შეფასება	კრიტიკული	დამაკამაყოფილებელი	კარგი	ძალიან კარგი
ჩართულობა	იშვიათად მონაწილეობს და შეაქვს წვლილი მხოლოდ ზოგიერთ აქტივობაში.	აქტიურად მონაწილეობს და შეაქვს წვლილი აქტივობათა უმრავლესობაში.	აქტიურად მონაწილეობს და მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს ყველა აქტივობაში.	
თანამშრომლობა	იშვიათად თანამშრომლობს თანატოლებთან, წყვილებში მუშაობის დროს.	ხშირად თანამშრომლობს თანატოლებთან, წყვილებში მუშაობის დროს.	ყოველთვის თანამშრომლობს თანატოლებთან, წყვილებში მუშაობის დროს.	
პასუხისმგებლობა	რამდენჯერმე დასჭირდა შეხსენება, რომ შეასრულოს თავისი სამუშაო.	ძირითადად, თვითონ ასრულებს თავის სამუშაოს.	ყოველთვის ასრულებს თავის სამუშაოს და არასოდეს სჭირდება შეხსენება. ყოველთვის ცდილობს წახასალისოს ჯგუფის სხვა წევრებიც.	

ტოლერანცი მოსწავლის ნოღება

16 ნოემბერი – ტოლერანტობის საერთაშორისო დღე შპს „თამარ ფაჩულიას სააგროტო სკოლა-გიმნაზიაში“ საინტერესო სო და მრავალფეროვანი ღონისძიებებით აღინიშნა. კვირეულის ფარგლებში ჩატარდა თავისუფალი გაკეთილები, ნახატების გამოფენა, მოსწავლეებმა დაამზადეს პოსტერები, პლაკატები, კედლის გაზრდები; მათ, მასწავლებლებთან ერთად, უყურეს თომატურ ფილმს, დასკვნით ღონისძიებად კი მოაწყვეს მსვლელობა ქალაქის ცენტრალურ პარკში და აქცია-პერფომანსი, რომელსაც ქართული ენისა და ლიტერატურის პედაგოგი ქეთევან ჯაკობა ხელმძღვანელობდა.

ტოლერანტობის საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი კვირეულის აქტივობები სირთულეების გარეშე დაიგეგმა და განხორციელდა, რადგან სკოლა-გიმნაზიაში ტოლერანტული განათლების პროექტირება, და დანერგვა მთელი სასწავლო წლის განმავლობაში მიმდინარეობს. მოსწავლეებთან ურთი-

ერთობა აქ ღიაბის, ნდობის, შემწინარებლობისა და თვითკრიტიკულობის პრინციპზეა აგებული. სკოლის უმთავრესი ამოცანაა აქტიური, ინფორმირებული და სხვა ადამიანების კეთილდღეობაზე მზრუნველი მოქალაქეების აღზრდა. სათანადო ენისა და მეთოდების გამოყენების ჩვევა სკოლა-გიმნაზიის მასწავლებლებსა და მოსწავლეებს ეხმარება, მრავალფეროვანი საზოგადოება შეაფასონ არა როგორც დისკრეტული და შეუთავსებელი კულტურების ნაკრები, არამედ სიდიდე, სადაც კომპლექსური განსხვავებები აღიარებულია საერთო, მთლიან დემოკრატიულ ჩარჩოში.

როგორც საგაცვეთილო, ასევე კლასგარეშე პროცესის დროს, მოსწავლეებთან ურთიერთობა აგებულია თანამშრომლობაზე და თითოეული მათგანის მიღება ხდება, როგორც ძვირფასა და მნიშვნელოვანი პიროვნების.

სკოლა-გიმნაზიის უმთავრესმა პრინციპმა – აღზარდოს

მოსწავლეები ტოლერანტ მოქალაქეებად, განაპირობა ტოლერანტობის საერთაშორისო დღის აღნიშვნის მასშტაბური ფორმატი.

დემორატიული საზოგადოებისა და ადამიანის უფლებების დაცვა, საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მონაწილეობა, ახალგაზრდების მომზადება აქტიური მოქალაქეობისთვის, საზოგადოებაში ინტეგრაცია ყყოს, თამარ ფაჩულიას სააგროტო სკოლა-გიმნაზიაში” ტოლერანტობის საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი კვირეულის ორგანიზების ძირითადი მიზანი.

სკოლის დირექტორმა, ქალბატონმა თამარ ფაჩულიამ სკოლაში „ტოლერანტი მოსწავლის“ წოდება შემოიღო, რომელიც გაისად, სწორედ 16 ნოემბერს, გამოვლინდება.

ქათევან ჯაერბია

ქართული ენისა და ლიტერატურის უფროსი მასწავლებელი

სპორტი

ოლიმპიური ჩემპიონის სახელობის ტურნირი

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში კარგ ტრადიციად დამკაიდრდა სტუდენტთა მონაწილეობით გამართული საფეხბურთო ტურნირები. აღსანიშნავია, რომ ამ უმაღლეს სასწავლებელში შეკრებილი თანამოაზრეთ გუნდი, რეკტორის, პროფესიონალ ზურაბ ვადაჭკორიას ხელმძღვანელობით, სამაგალითო ზურაბს მომავალ მედიკოსთა ფიზიკურ აქტივობაზე, რითაც სტუდენტებში ქანსალი ცხოვრების წესა ამკიდრებს.

ამჯერად თსსუ-ში, საპატიო სტუმრად, ოლიმპიური ჩემპიონი გელა კერაშვილი მინი-ფინანსის, მინი-ვარის, სახელობის ტურნირზე დასასწრებად მინი-ფეხბურთში. გელა კერაშვილი, საქართველოს სპორტის ისტორიაში, პირველი და ჯერჯერობის ერთადერთი ოლიმპიური ჩემპიონი ფეხბურთში. მან 1988 წელს, საბჭოთა კავშირის ოლიმპიური ნაკრების შემადგენლობაში, სეულის 24-ე ოლიმპიურ თამაშებზე მოიპოვა ოქროს მედალი.

ტურნირში სტუდენტთა 16 გუნდი მონაწილეობდა. გუნდები ოთხ ჯგუფად, 4-4 გუნდად დაიყო და შეჯაბრი წრიული ისტორიული ჯგუფით ჩატარდა. თამაშები, თავიდანებე, საინტერესოდ, აგრესიულად წარიმართა. ფინალთან მიახლოებასთან ერთად, დღითი დღე, დაძალულობა მატულობდა. ყელა გუნდი ცდილობდა, სრულად გამოივლინა საკუთარი შესაძლებლობები.

თითოეული ჯგუფიდან I-II ადგილებზე გასულმა გუნდებმა შეჯიბრი მეოთხედფინალში გააგრძელეს, შემდეგ – ნახევარფინალში დაუპირისპირდნენ ერთმანეთს: „მზრინავი ჰოლდ-დი-იუნიტი“ – 5:4, „ლომები“ – „რეაბილიტაცია“ – 3:2. III ადგილის მფლობელი „რეაბილიტაცია“ – „მაურნალე-

ბის“ (2:1) შეხვედრის შედეგად გამოვლინდა – „რეაბილიტაციამ“ გაიმარჯვა. ფინალში „მფრინავმა ჰოლანდიელებმა“ და „ლომებმა“ იასპარეზეს. ძირითადი დრო 4:4 დასრულდა, დამატებით დროთ „მფრინავმა ჰოლანდიელებმა“ 5:4 მოიგეხს. შესაბამისდ, „ლომებმა“ II ადგილს დასჯერდნენ.

დასახელდნენ ტურნირის საუკეთესო ფეხბურთელები:

- საუკეთესო ფეხბურთელი და ტურნირის ბომბარდირი, 11 გატანილი გოლით – გეგი ბაქრაძე, III კურსი, მედიკინის ფაკულტეტი;
- საუკეთესო მეკარე – თორნიკე ფუტკარაძე, II კურსი, მედიკინის ფაკულტეტი;
- საუკეთესო ტექნიკოური ფეხბურთელი – გიგი გზობავა, II კურსი, მედიკინის ფაკულტეტი.

ტურნირის ირგვიზეაში ჩართული იყო თსსუს თვითიმათვალების პრეზიდენტი ანა კაკაბაძე, დანარჩენ წევრებთან ერთად. ასევე აქტიური მონაწილეობა მინი-ფეხბურთის ტურნირისთვის მზადების პროცესში კურსდამთავრებულთა და სტუდენტთა ურთიერთობის სამსახურის უფროსმა, მიხელ დაკონიქემ. მათ ღირსეულ თანადგომას უწევდნენ თსსუ-ს რეკტორი ზურაბ ვადაჭკორია და კანცლერი, პროფესიონალ ზურაბ ორჯონიშვილი.

თსსუ-ს ვიცე-რექტორი, პროფესიონალ ირაკლი კოხევიძე და ოლიმპიური ჩემპიონი გელა კერაშვილი დიდი ინტერესით აღენერიზებნენ თვალს ფინალურ ორთაბრძოლას, რომლის დასრულების შემდეგ, საკუთარი გუნდები დააჯილდოვეს და საკუთარი ფეხბურთელებიც დასახელეს. ფინალს ესწერებოდა

ნენ თსსუ-ს სტუდენტები და პროფესიონალ-მასწავლებლები.

ამ საინტერესო ტურნირის მონაწილეობის იყვნენ თსსუ-ს სპორტის ცენტრის დირექტორი ზაურ ფხალაძე და ამავე ცენტრის ფეხბურთელთა ნაკრები გუნდის მწვრთნელი, ტურნირის მთავარი მსაჯი, საქართველოს სპორტის დამსახურებული მოღვაწე ვახტანგ ბაქანიძე. ორგანიზაციონური ჩემპიონის, გელა კერაშვილის დამსახურებელი გაცნობის მიზანი.

ბატონმა გელა მადლობა გადაუსადა სტუდენტებს, ტურნირის მონაწილე ფეხბურთელებსა და ორგანიზაციონური ბაქანიძეს. დასასრულს სტუდენტებისთვის მოლდობული ჩემპიონი ჩემპიონის მიზანი სტუდენტებისთვის მოლდობული ჩემპიონის მიზანი.

